

NASZA

EURO

PROW

1/2025

ISSN 2083-4063

INCJA

Zdjęcie autorstwa Damiana Jakubasza wykonane w ramach konkursu Skoczniw w gminie Dobra (powiat turecki)

PREZYDENCJA
POLSKI W UE

DZIEŃ
SOŁTYSA

GRÜNE
WOCHE

INWESTYCJE

RLKS

KONKURS
FOTOGRAFICZNY

KĄCIK
KULINARNY

Unia Europejska

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	3
Oczy Europy zwrócone na Wielkopolskę	4-5
Sołectwa aktywnie uczestniczą w rozwoju obszarów wiejskich	6-7
Ważne rozmowy na berlińskich targach	8-9
Województwo kontynuuje wspieranie gospodarki wodno-ściekowej	10
Lokalne grupy działania ogłosiły nabory wniosków	11
Promujemy dobre projekty	12
Zdobądź atrakcyjne nagrody w konkursie fotograficznym	13
Kącik kulinarny	14
Kącik fotograficzny	15

Krzysztof Grabowski
Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

Szanowni Państwo,

od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 roku po raz drugi w historii, Polska przewodniczy Radzie Unii Europejskiej. To wyjątkowy czas również dla Wielkopolski, szansa na promocję jej dorobku i potencjału rolniczego oraz wartości kapitału ludzkiego na obszarach wiejskich. Okazją do tego będzie Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi, który odbędzie się w dniach 8-10 maja 2025 r. w Poznaniu. Samorząd Województwa Wielkopolskiego jako gospodarz i partner Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – głównego organizatora wydarzenia, aktywnie uczestniczy w przygotowaniach do tej uroczystości. Więcej na ten temat dowiedzą się Państwo na łamach pierwszego, tegorocznego wydania biuletynu „Nasza euroPROWincja”.

W naszym kwartalniku podsumowujemy etap wojewódzki konkursu „Fundusz sołecki - najlepsza inicjatywa”, którego rozstrzygnięcie miało miejsce 15 marca 2025 r. w Stawiszynie podczas spotkania zorganizowanego z okazji marcowego Dnia Sołtysa. Nieco wcześniej, w styczniu tego samego roku, wspólnie z wielkopolskimi producentami branży rolno-spożywczej oraz restauratorami, miałem przyjemność uczestniczyć w targach Grüne Woche w Berlinie. Udział w tym wydarzeniu

stworzył przestrzeń do ważnych rozmów z przedstawicielami krajowych i zagranicznych instytucji nt. promocji żywności i jej niemarnowania. Polecam również Państwa uwadze artykuły poświęcone zakończeniu realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w tym staraniom Samorządu Województwa Wielkopolskiego, aby jak najlepiej wypromować dobre projekty zrealizowane w ramach tego programu. Od drugiej połowy lutego 2025 roku rozpoczęły się nabory wniosków ogłaszanych przez wielkopolskie lokalne grupy działania w zakresie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Zachęcam do śledzenia stron internetowych grup i korzystania z możliwości otrzymania wsparcia finansowego.

Do 30 kwietnia 2025 r. mieszkańcy Wielkopolski mogą zgłaszać swoje prace do konkursu fotograficznego „PROW w obiektywie – szósta edycja”. Wskazówki jak to zrobić znajdziecie Państwo pod koniec tego wydania czasopisma.

Życzę Państwu przyjemnej lektury.

Wydawca:

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Tekst i opracowanie:

Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00
e-mail: ksow@umww.pl
www.wielkopolskie.ksow.pl, www.dprow.umww.pl

Opracowanie graficzne:

EGD Design
Andrzej Tokarski
www.grafikadlafirm.pl

Druk:

ZAPOL Sobczyk
Spółka Komandytowa

Oczy Europy zwrócone na Wielkopolskę

1 stycznia 2025 roku rozpoczął się półroczny okres prezydencji Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej. Z tej okazji Samorząd Województwa Wielkopolskiego planuje szereg działań informacyjno-promocyjnych oraz organizację ważnych i atrakcyjnych dla mieszkańców wydarzeń. Jednym z nich będzie Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi, który odbędzie się od 8 do 10 maja 2025 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Źródło: Archiwum UMWW

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski akcentował w Brukseli najważniejsze wyzwania dla rolnictwa w Wielkopolsce: postępujące stepowanie terenu, wysychanie jezior, afrykański pomór świń oraz przeciwdziałanie marnotrawstwu żywności. Podkreślił też obawy rolników związane z umową Mercosur oraz liberalizacją handlu z Ukrainą.

Rada Unii Europejskiej jest jednym z głównych organów decyzyjnych Unii Europejskiej. W skład rady wchodzi ministrowie rządów wszystkich krajów Wspólnoty Europejskiej, którzy spotykają się cyklicznie w Brukseli i Luksemburgu, aby omawiać, zmieniać i przyjmować akty prawne oraz koordynować politykę na poziomie Unii. Ministrowie są upoważnieni do podejmowania w imieniu swoich rządów zobowiązań dotyczących działań uzgodnionych na tych posiedzeniach. W obecnej sytuacji geopolitycznej, szczególnie ważne znaczenie ma jedna z podstawowych kompetencji tego organu, czyli określanie kierunków polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE w oparciu o wytyczne Rady Europejskiej. Posiedzeniem dotyczącym tego zagadnienia przewodniczy Wysoki Przedstawiciel Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, którym od grudnia 2024 r. jest Estonka Kaja Kallas. We wszystkich pozostałych kwestiach obrady odbywają się pod przewodnictwem ministra kraju, który sprawuje ro-

tacyjną prezydencję w UE. Polska sprawuje taką prezydencję w pierwszej połowie 2025 r. To druga taka sytuacja w historii naszego kraju, poprzednia prezydencja Polski miała miejsce w drugiej połowie 2011 roku.

Ten szczególny i historyczny czas dla kraju nad Wisłą to również doskonała okazja do wypromowania jego regionów na forum Unii Europejskiej. Dzięki dobrej współpracy Zarządu Województwa Wielkopolskiego z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i aktywnej postawie wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego Poznań będzie gospodarzem Europejskiego Kongresu Odnowy i Rozwoju Wsi, który odbędzie się w dniach 8 – 10 maja 2025 r. Głównym organizatorem kongresu jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Samorząd Województwa Wielkopolskiego pełni natomiast rolę partnera tego wydarzenia.

Na zaproszenie wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego w Europejskim Kongresie Odnowy i Rozwoju Wsi w Poznaniu weźmie udział komisarz ds. rolnictwa i żywności UE Christoph Hansen.

Celem Kongresu jest prezentacja idei, innowacyjnych rozwiązań, najlepszych praktyk, a także podmiotów i systemów wsparcia o wyróżniającym się dorobku w działaniu na rzecz wsi i obszarów wiejskich, w kontekście globalnych wyzwań i zagrożeń, szczególnie konieczności budowy odporności społeczności wiejskich i rozwiązań na rzecz wzmocnienia ich bezpieczeństwa.

Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi podkreśli kluczowe wartości dla zachowania specyfiki i żywotności wsi, doceni oddolne inicjatywy i wykorzystanie lokalnych zasobów, a przede wszystkim siłę sprawczą lokalnych wspólnot w reakcji na wzrost niepewności i zagrożeń. Zakłada się, że w wydarzeniu weźmie udział około 1500 osób - przedstawicieli ministerstw odpowiedzialnych za rozwój wsi UE27, instytucji działających na rzecz rozwoju wsi i obszarów wiejskich, przedstawicieli samorządów, organizacji pozarządowych, środowisk naukowych, liderów społeczności wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych środowisk: kobiet, młodzieży i sportu. Trzydniowy program uroczystości składać się będzie z Dnia Wielkopolskiego (8 maja), Dnia Europejskiego (9 maja) oraz Dnia Polskiego (10 maja).

Udział w kongresie zapowiedział m.in. Christoph Hansen – komisarz ds. rolnictwa i żywności Unii Europejskiej, który pozytywnie odniósł się do zaproszenia otrzymanego 6 marca 2025 r. w Brukseli od wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego.

Okazją do zaproszenia komisarza było odbywające się tego dnia posiedzenie polityczne Koalicji Europejskich Regionów Rolniczych AgriRegions.

- Rolnictwo to sektor strategiczny. To kręgosłup naszej niezależności i zrównoważonego rozwoju – powiedział komisarz Hansen, zapowiadając uproszczenia administracyjne w obszarze rolnictwa, nad którymi pracuje Komisja Europejska. Komisarz odniósł się również do dyskusji na temat przyszłego, wieloletniego budżetu unijnego. Zwrócił uwagę na rolę strategicznego dialogu i potrzebę zapewnienia odpowiedniego budżetu na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego.

W marcowym spotkaniu koalicji AgriRegions, wicemarszałkowi Krzysztofowi Grabowskiemu towarzyszyli Izabela Mroczek, Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, Paweł Zbierajewski, Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Justyna Winiarska, Dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Sebastian Ławniczak, Dyrektor Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku. Koalicję AgriRegions reprezentuje 19 regionów z 7 państw członkowskich i jest platformą umożliwiającą wymianę poglądów na temat przyszłości europejskiego rolnictwa. Wizyta w Brukseli była również okazją do spotkania z posłem do Parlamentu Europejskiego, Krzysztofem Hetmanem i rozmowy na temat Wspólnej Polityki Rolnej oraz obronności.

Sołectwa aktywnie uczestniczą w rozwoju obszarów wiejskich

Z okazji przypadającego na 11 marca Dnia Sołtysa, Samorząd Województwa Wielkopolskiego zorganizował uroczyste spotkanie w Stawiszynie, w powiecie kaliskim towarzyszące pielgrzymce sołtysów do Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu. W wydarzeniu, które odbyło się 15 marca 2025 roku wzięło udział ponad 800 osób. Ważnym elementem uroczystości było wręczenie odznak honorowych „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego” oraz rozstrzygnięcie wojewódzkiej edycji konkursu „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa”.

Fot. P. Chudziak

Spotkanie w Stawiszynie było okazją do wręczenia 49 sołtysom i sołtyskom odznak honorowych „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”. Odznaki wręczyli wicemarszałek Krzysztof Grabowski i radny województwa Andrzej Pichet.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 stworzył wiele możliwości dofinansowania różnych zadań realizowanych w mniejszych i większych miejscowościach Wielkopolski. Fundusze unijne trwale przyczyniły się do poprawy jakości życia na wsi – począwszy od rozwoju podstawowych usług na terenach wiejskich, przez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju, po projekty nieinwestycyjne, wspierane z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Zrównoważony rozwój to jednak efekt nie tylko działań dofinansowanych ze środków europejskich. Gminy chętnie korzystają ze wsparcia dostępnego z budżetu Województwa Wielkopolskiego przeznaczonego na realizację programu Wielkopolska Odnowa Wsi.

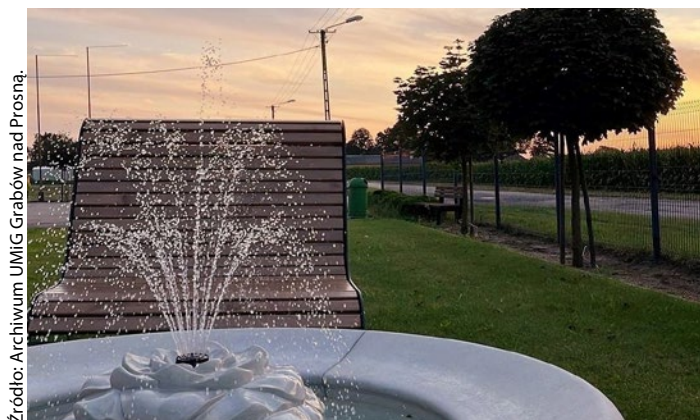
– Samorząd Województwa Wielkopolskiego poza wdrażaniem instrumentów unijnych, od wielu lat przeznacza bardzo konkretne środki z budżetu województwa na wsparcie inicjatyw wiejskich. 2192 sołectwa z terenu 186 wielkopolskich gmin, uczestniczą w programie Wielkopolska Odnowa Wsi, mając możliwość korzystania z kilku konkursów dotacyjnych. To ważne, aby efekty podejmowanych działań z różnych źródeł finansowych wzajemnie się uzupełniały na zasadzie synergii – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Wiele cennych pomysłów udaje się jednak również zrealizować z inicjatywy sołectw, sołtysów i rad sołeckich, które korzystają

ze środków funduszu sołeckiego, będącego częścią budżetu gminnego. Jak ważna jest rola sołectw, zwracają uwagę przedstawiciele wielkopolskich instytucji zrzeszających sołtysów.

– Sołtysi są naturalnymi, lokalnymi liderami. Ich pozycja w społeczności wiejskiej jest szczególna i wiąże się z ponad sześćsetletnią tradycją. Sołectwa mają realny wpływ na to, w jaki sposób rozwija się wielkopolska wieś. Dobrym przykładem na poparcie tej tezy jest fundusz sołecki, czyli narzędzie pozwalające na realizację zadań skrojonych do lokalnych potrzeb. Są to środki wyodrębnione w budżecie gminy i zagwarantowane dla sołectw na wykonanie zadań służących poprawie warunków życia mieszkańców. W ten sposób rodzi się wiele cennych i ciekawych inicjatyw, które mamy okazję docenić jako jury konkursu „Fundusz Sołecki – Najlepsza inicjatywa” – mówi Robert Gałęba, prezes Wielkopolskiego Stowarzyszenia Sołtysów.

Oceniając postęp cywilizacyjny, jaki dokonuje się na obszarach wiejskich, warto zwrócić uwagę na rolę sołtysa i rad sołeckich. Oddolnie kreowane inicjatywy są często najskuteczniejsze, bo wynikają z realnych potrzeb i dążeń społeczności wiejskich. Mogę to stwierdzić na bazie wieloletnich doświadczeń w pracy jako sołtys, ale również moderator wielkopolskiej odnowy wsi, który uczestniczył w tworzeniu sołeckich strategii rozwoju. To przygotowanie tego dokumentu przez grupy odnowy wsi, da-

Źródło: Archiwum UMIG Grabów nad Prosną.

Zrewitalizowana przy udziale środków z funduszu sołectkiego oraz pracy własnej mieszkańców przestrzeń wokół świetlicy w Książenicach w gm. Grabów nad Prosną.

Źródło: UGIM Murowana Goślina.

„Kupmy sobie drogę, bo życie to nie bajka” – to nie tylko nazwa projektu, ale jednocześnie motto, które przyświecało mieszkańcom Wojnowka w gm. Murowana Goślina podczas jego realizacji.

wało rękomię celowości przedsięwzięcia i realizacji wskazanych w nim projektów, co tym samym pokazywało wartość dla lokalnej społeczności w realizacji rozwoju instrumentu RLKS – stwierdza Jarosław Maciejewski, prezes Stowarzyszenia Sołtysów Województwa Wielkopolskiego.

15 marca 2025 r. w kaliskim Sanktuarium św. Józefa odbyła się doroczna pielgrzymka sołtysów, do udziału w której zaproszeni zostali sołtysi z całej Wielkopolski. Temu wydarzeniu towarzyszyło spotkanie zorganizowane z inicjatywy wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego w hali sportowej w Stawiszynie. Uczestniczyło w nim około 800 przedstawicieli wielkopolskich sołectw. W trakcie uroczystości blisko 50 sołtysów otrzymało najwyższe wyróżnienie przyznawane przez samorząd województwa, czyli odznaki „Za zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”. Była to również okazja do podsumowania kolejnej edycji konkursu „Fundusz sołectki – najlepsza inicjatywa”, którego organizacją od kilku lat zajmuje się Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Konkurs skierowany był do wszystkich sołectw z terenu województwa wielkopolskiego, które w latach 2010 – 2024 realizowały projekty finansowane ze środków wyodrębnionych w ramach funduszu sołectkiego lub w których fundusz sołectki stanowił wkład własny. Łączny udział środków z funduszu sołectkiego oraz środków stanowiących wkład własny sołectwa w całkowitych kosztach związanych z realizacją danego projektu nie mógł być mniejszy niż 40%.

Pierwsze miejsce w tegorocznej edycji konkursu, uzyskało sołectwo Książenice w gminie Grabów nad Prosną za przedsięwzięcie pn. „Strefa wspólnego relaksu w Książenicach”. Dzięki realizacji projektu, powstała komfortowa przestrzeń rekreacji rodzinnej, służąca przede wszystkim integracji okolicznych mieszkańców. Wspólnymi siłami stworzyli oni miejsce odpowiadające nowoczesnym standardom, w którym mogą spotykać się i kultywować lokalne tradycje. Zagospodarowana przestrzeń w nowym kształcie będzie służyła mieszkańcom przez długie lata.

Drugie miejsce przypadło w udziale sołectwu Wojnowko w gminie Murowana Goślina, gdzie zrealizowany został projekt pn. „Kupmy sobie drogę, bo życie to nie bajka”. W ramach wykonanych prac utwardzono główną drogę, prowadzącą również do publicznej plaży, co przyczyniło się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej Wojnowka. Powodzeniu przedsięwzięcia bardzo sprzyjało zaangażowanie mieszkańców, którzy dzięki swojej determinacji, ciężkiej pracy i pomysłowości pozyskali dodatkowe fundusze na zakup dużych płyt drogowych i sami zajęli się ich zakupem i ułożeniem. Wiele godzin ciężkiej, fizycznej pracy zaowocowało powstaniem nowej drogi, stanowiącej dumę mieszkańców Wojnowka.

„Park Gronówko – zagospodarowanie terenu sportowo-rekreacyjnego” to tytuł inicjatywy, która przyniosła sołectwu Gronówko w gminie Lipno trzecie miejsce w konkursie. Efekty realizacji projektu są ciekawe, oryginalne, innowacyjne przede wszystkim ze względu na różnorodność rozwiązań, które park w Gronówku oferuje dla różnych grup wiekowych. Jest tam boisko do siatkówki dla młodzieży i dorosłych, miejsce do gry w klasy dla dzieci czy stacja naprawy rowerów dla mieszkańców oraz rowerzystów przejeżdżających przez Gronówko.

Źródło: UG Lipno.

Park Gronówko w gminie Lipno to nowoczesne i wielofunkcyjne miejsce odpowiadające potrzebom mieszkańców w zakresie rekreacji i wypoczynku.

Ważne rozmowy na berlińskich targach

Od 17 do 26 stycznia przedstawiciele branży spożywczej i restauratorzy z Wielkopolski promowali swoje wyroby na odbywających się w stolicy Niemiec targach Grüne Woche. Taką możliwość stworzył im Samorząd Województwa Wielkopolskiego zapewniając udział naszego regionu w tym wydarzeniu, a wystawcom przestrzeń do zaprezentowania swojej oferty. Oficjalna delegacja, której przewodził wicemarszałek Krzysztof Grabowski, odbyła w trakcie wydarzenia szereg spotkań, m.in. z ministrem i wiceministrem rolnictwa RP oraz ministrami rolnictwa, gospodarki żywnościowej, środowiska i ochrony konsumentów Kraju Związkowego Brandenburgii.

Źródło: Archiwum UMWW

Wielkopolskie stoisko w Berlinie odwiedził Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Na zdjęciu od lewej: Paweł Zbierajewski – dyrektor Departamentu Rolnictwa UMWW, Marcin Sadowski – właściciel poznańskiej restauracji Hyčka, Krzysztof Grabowski – wicemarszałek, Czesław Siekierski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Justyna Winiarska – dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Sebastian Ławniczak – dyrektor Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Rozwoju Wsi w Sielinku.

W kalendarzu międzynarodowych imprez targowych odbywających się pod koniec stycznia, ważne miejsce zajmują targi „Międzynarodowy Zielony Tydzień” (znane bardziej pod niemiecką nazwą „Internationale Grüne Woche”) w Berlinie. Impreza, której historia sięga roku 1926 to jedna z największych światowych wystaw żywności, rolnictwa i ogrodnictwa.

nosi wymierne korzyści, o których przekonują się chociażby firmy uczestniczące w tym wydarzeniu – mówi wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski.

Podczas wydarzenia odbyło się spotkanie regionów partnerskich województw wielkopolskiego, lubuskiego, dolnośląskiego oraz zachodniopomorskiego z Minister Brandenburgii ds. rolnictwa i żywności, środowiska i ochrony konsumentów, Panią Hanką Mittelstädt. Głównymi tematami spotkania były współpraca między regionami, wspólna polityka rolno EU, bezpieczeństwo żywnościowe oraz Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi. Stoisko Wielkopolski na Targach od-

- Od wielu już lat województwo wielkopolskie jest obecne na berlińskich targach, aby promować żywność najwyższej jakości. To też okazja do spotkań i rozmów w szerokim gronie instytucji wspierających dbałość o dziedzictwo kulinarne europejskich regionów. Cieszę się, że nasza obecność jest zauważalna i przy-

wiedzieli Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Czesław Siekierski oraz Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stefan Krajewski.

- *Trudno sobie wyobrazić berlińskie targi bez obecności Wielkopolski, naszego wiodącego regionu pod względem rolnictwa. Uważam, że możliwość zobaczenia i posmakowania wyrobów spożywczych jest najlepszą i najbardziej skuteczną formą ich promocji* – podkreślił minister Czesław Siekierski.

- *Ponad 20 lat przynależności Polski do Unii Europejskiej udowadnia, że polska wieś i rolnicy potrafią korzystać ze wsparcia jakie oferuje Wspólna Polityka Rolna. Nie możemy jednak na tym poprzestać, musimy szukać kolejnych możliwości, kolejnych środków, aby rozwijać nasze piękne regiony, a samorządy wojewódzkie najlepiej wiedzą jak to robić* – dodał wiceminister Stefan Krajewski.

Podczas tegorocznej edycji berlińskich targów, Wielkopolskę reprezentowało 8 wystawców. Oto krótka ich charakterystyka.

Hyćka to ludowa nazwa czarnego bzu, nazywanego również bzem lekarskim. Słowo pochodzi z gwary poznańskiej, ale jest coraz lepiej kojarzone w całym kraju. Do szerszego grona konsumentów słowo to może dotrzeć za sprawą działającej od 2014 roku na poznańskiej Śródce restauracji Hyćka. Pyry z gzikiem, czernina, szagówki, kaczka z pyzami, szare kluchy z kapustą – to tylko niektóre z tradycyjnych wielkopolskich dań, których można skosztować w tym lokalu. O bogactwie kulinarnym naszego regionu, prezentowanym w karcie menu restauracji, osobiście przekonywał osoby odwiedzające berlińskie targi właściciel Marcin Sadowski.

W Żerkowie, w powiecie jarocińskim od 2012 roku funkcjonuje restauracja Familijna, która swoją działalność rozpoczęła jako pizzeria, mająca w ofercie również tradycyjne polskie obiady. W 2020 roku w tym miejscu odbyły się Kuchenne Rewolucje Magdy Gessler w ramach znanego cyklu telewizyjnego. Na obecny zakres oferowanych potraw i dań istotny wpływ miał okres pandemii COVID-19. Jak wiele innych obiektów, restauracja musiała dostosować swoją działalność oferując produkty na wynos. Dzisiaj, odwiedzając stronę internetową Familijnej można zamówić kilkadziesiąt dań, takich jak pieczony indyk, gołąbki w sosie pomidorowym, barszcz czerwony, domowe pierogi, tatar, czy sałatki. Część zup i przetworów mięsnych można zamówić również z wysyłką. Restauracja oferuje też szeroki wybór ciast.

MicroFood S.A. to rodzinna firma założona w 2011 roku, prowadząca w Ostrzeszowie działalność, polegającą na suszeniu produktów, głównie owoców i warzyw, ale od pewnego czasu również serów. Wyróżnia się zaawansowaną technologicznie linią produkcyjną umożliwiającą suszenie w próżni. Dzięki temu w produktach zachowane są wartości odżywcze, a także oryginalny kształt, smak i aromat.

Firma jest właścicielem stale rozwijającej się marki Puffins. W ofercie posiada kilkanaście rodzajów suszonych owoców i warzyw oraz trzy rodzaje sera (cheddar, gouda z ziołami i gouda z chili).

Firma Naturini z Kościana to producent olejów zimnotłoczonych. Jak przyznaje właścicielka, Izabela Losiak-Skorupska, biznes ten jest efektem macierzyństwa. Zostając mamą dwóch córeczek, zaczęła zwracać uwagę na to, co dzieci jedzą i jakie produkty je otaczają. Od ponad roku firma może pochwalić się w pełni ekologicznym sposobem pakowania produktów.

Kolejnym wystawcą, który miał okazję promować się w Berlinie jest Gospodarstwo Rolne Pawła Sosnowskiego znanego również pod nazwą „Pasieka Sosenka”. Gospodarstwo zlokalizowane jest w miejscowości Konarskie Huby w podpoznańskiej gminie Kórnik. W ofercie posiada miody z roślin ekologicznych, m.in. rzepakowy, faceliowy, gryczany, habrowy, akacjowy, lipowy, malinowy, nawłociowy czy spadziowy. W piątki i soboty miody z Pasieki Sosenka można zakupić na Rynku Jeżyckim oraz Rynku Łazarskim w Poznaniu.

Pierozak to pierwsza pierogarnia w Poznaniu, gdzie pierogi lepienie są na oczach gości. Powstają one w oparciu o wieloletnie doświadczenie. Pierogów od Pierozaka można spróbować w jednym z czterech punktów w stolicy Wielkopolski, przy ul. Półwiejskiej 10, Wrocławskiej 23, Ratajczaka 25 oraz w strefie gastronomicznej galerii Posnania.

Firma Smak Tradycji Ireny Olejniczak, to wielokrotnie nagradzany producent wyrobów mięsnych z cielęciny, dziczyzny, gęsiny, wieprzowiny, wołowiny i drobiu. Produkty firmy posiadają certyfikaty „Jakość Tradycja” i „Doceń polskie”.

Stoisko Wielkopolski odwiedził również wiceminister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Stefan Krajewski.

Źródło: UMWW

Województwo kontynuuje wspieranie gospodarki wodno-ściekowej w regionie

Na początku 2025 roku, Samorząd Województwa Wielkopolskiego zakontraktował ostatnie środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na projekty wodno-kanalizacyjne. Jeszcze w tym samym roku uruchomiony zostanie jednak nabór na zadania dotyczące przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Źródło: A. Kapuściński

Projekt realizowany przez Gminę Granowo, zakłada budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Niemierzyce, przebudowę sieci wodociągowej w miejscowościach Zemsko, Januszewice i Bielawy oraz przebudowę i rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Januszewice. Na zdjęciu od lewej: Anna Jakubowska – Zastępca Dyrektora Departamentu PROW UMWW, Krzysztof Grabowski – Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego, Zbigniew Kaczmarek – wójt gminy Granowo, Agnieszka Chojnacka – skarbnik gminy oraz Tomasz Pocztowy – przewodniczący rady gminy

Do 182 zwiększyła się liczba inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej objętych dofinansowaniem z PROW 2014-2020. Na początku stycznia 2025 roku, wicemarszałek województwa Krzysztof Grabowski podpisał umowy z czterema beneficjentami Programu. Umowy przewidują wsparcie w łącznej kwocie ponad 16 milionów złotych.

- Zmiany przepisów wprowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pozwoliły zakontraktować w województwie wielkopolskim dodatkowe cztery umowy z PROW 2014-2020. Łączne wsparcie udzielone z tego tytułu przekracza 16 milionów złotych. To bardzo ważne i potrzebne środki dla trzech samorządów gminnych: Gniezna, Niechanowa i Granowa oraz Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Rawiczu – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Okres realizacji i rozliczenia dofinansowanych inwestycji musi zamknąć się do 30 września 2025 roku. Przypomnijmy, że środki na ten cel pochodzą z Europejskiego Instrumentu Odbudowy (EIO), który został uruchomiony, aby złagodzić skutki pandemii koronawirusa z 2020 roku. Dofinansowaniem z tego źródła, objętych zostało łącznie 56 projektów a przyznane wsparcie wynosi blisko 184 miliony złotych. Poza tym, Samorząd Województwa Wielkopolskiego udzielił dotych-

czas wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w kwocie 144 milionów złotych na realizację 126 innych inwestycji, co przy zsumowaniu obu funduszy, daje kwotę pomocy w całej perspektywie programowej przekraczającą 328 milionów złotych.

Od 2 stycznia do 3 lutego gminy, związki międzygminne i spółki, w których gminy są jedynymi udziałowcami mogły wnioskować o pomoc na realizację inwestycji wodno-kanalizacyjnych w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Zainteresowanie dofinansowaniem, podobnie jak w przypadku naborów z PROW 2014-2020, było bardzo duże. W województwie wielkopolskim złożono aż 135 wniosków na kwotę 488,5 miliona złotych. Ocena wniosków zakończy się najpóźniej na początku kwietnia 2025 r.

Nie jest to jednak ostatnia szansa dla gmin na uzyskanie wsparcia na inwestycje z zakresu gospodarki ściekowej. Na wrzesień zaplanowano bowiem nabór w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, który umożliwi dofinansowanie zadań, polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Na ten cel przeznaczona zostanie pula około 45 milionów złotych.

Lokalne grupy działania ogłosiły nabory wniosków

Od lutego 2025 roku istnieje możliwość aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich dystrybuowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego przy udziale lokalnych grup działania. Dotychczas ogłoszone nabory wniosków dotyczą małej infrastruktury publicznej oraz rozwoju przedsiębiorczości.

Źródło: Archiwum UMWW

Nabory wniosków w ramach wielofunduszowych strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność były tematem spotkań informacyjnych zorganizowanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego z inicjatywy wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego w pięciu subregionach. Na zdjęciu spotkanie w Koninie, które odbyło się 13 marca 2025 r. .

W budżecie unijnym na lata 2021-2027 przewidziano kontynuację finansowania inicjatyw w ramach dobrze już znanego w Europie podejścia LEADER. W skrócie chodzi o projekty odpowiadające lokalnie zidentyfikowanym potrzebom. W województwie wielkopolskim w realizacji LEADERA uczestniczy 30 lokalnych grup działania, czyli stowarzyszeń, których obszar funkcjonowania obejmuje od kilku do kilkunastu sąsiadujących ze sobą gmin. Mapa województwa wielkopolskiego w obecnej perspektywie programowej pokryta jest niemal w stu procentach gminami, które uczestniczą we wdrażaniu rozwoju lokalnego, kierowanego przez społeczność.

Od roku 2024 Województwo Wielkopolskie, jako jeden z dziesięciu regionów w kraju, realizuje podejście LEADER w formule wielofunduszowej. Beneficjenci mogą skorzystać ze środków pochodzących z trzech źródeł: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dzięki temu, całkowity budżet przeznaczony na wsparcie projektów wynosi aż 128,5 miliona euro i jest zdecydowanie większy w stosunku do poprzednich okresów programowania, kiedy projekty były wspierane wyłącznie z funduszu rolnego.

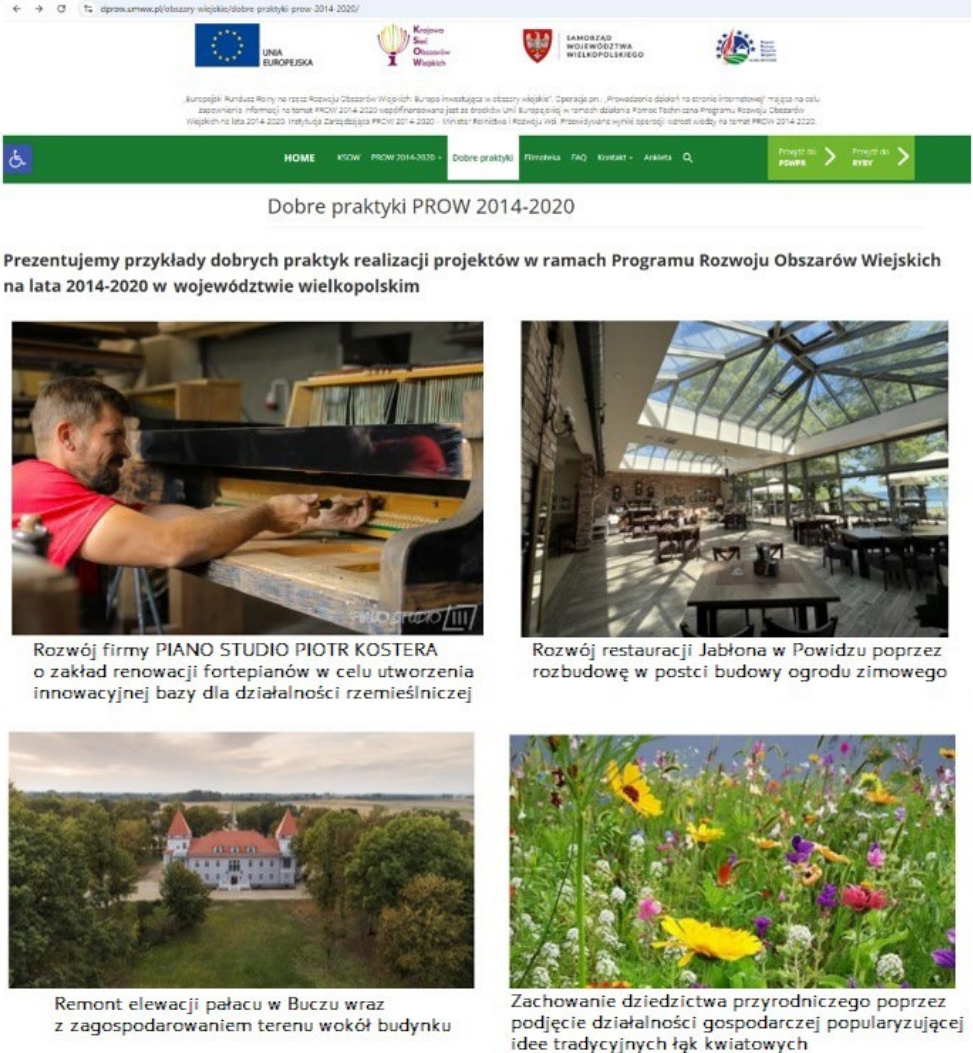
- Województwo wielkopolskie podzielone jest na 31 powiatów (wyluczając miasta na prawach powiatu, które nie uczestniczą w realizacji inicjatywy LEADER), łatwo domyślić się zatem, że zasięg działania poszczególnych lokalnych grup działania nie musi pokrywać się z linią podziału administracyjnego na powiaty. To istotne z tego względu, że potencjalni wnioskodawcy powinni wiedzieć, do której LGD złożyć wniosek o dofinansowanie, z jakich naborów mogą korzystać i w jakich terminach te nabory się odbywają – podkreśla Izabela Mroczek, Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Możliwości pozyskania środków zostały szeroko omówione na przełomie lutego i marca 2025 r. podczas spotkań informacyjnych zorganizowanych z inicjatywy wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego w pięciu, największych miastach województwa, czyli Poznaniu, Kaliszu, Koninie, Pile i Lesznie.

Nabory w ramach funduszy regionalnego i społecznego uruchomione zostały jeszcze w 2024 roku, natomiast z funduszu rolnego rozpoczęły się 17 lutego 2025 r. W ramach tego ostatniego funduszu wnioskodawcy mogą aplikować o pomoc finansową za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR. Proces oceny wniosków prowadzony będzie w całości elektronicznie, w Centralnym Systemie Obsługi Beneficjentów.

Promujemy dobre projekty

Beneficjenci Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 od 10 lat pozyskują fundusze unijne, zmieniając oblicze wielkopolskiej wsi. Wśród tysięcy rozliczonych projektów, część zasługuje na szczególne wyróżnienie. Mowa o projektach ciekawych i innowacyjnych, takich które można określić mianem dobrych praktyk realizacji Programu.

The screenshot shows the website 'Dobre praktyki PROW 2014-2020'. The header includes logos for the European Union, the Ministry of Agriculture and Rural Development, and the Regional Development Fund. The main content area is titled 'Dobre praktyki PROW 2014-2020' and presents four examples of good practices:

- Rozwój firmy PIANO STUDIO PIOTR KOSTERA** o zakład renowacji fortepianów w celu utworzenia innowacyjnej bazy dla działalności rzemieślniczej. (Accompanied by a photo of a man working on a piano.)
- Rozwój restauracji Jabłona w Powidzu** poprzez rozbudowę w postaci budowy ogrodu zimowego. (Accompanied by a photo of a restaurant interior with a large glass roof.)
- Remont elewacji pałacu w Buczu** wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku. (Accompanied by a photo of a large, ornate building.)
- Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego** poprzez podjęcie działalności gospodarczej popularyzującej idee tradycyjnych łąk kwiatowych. (Accompanied by a photo of a field of colorful wildflowers.)

Z opisami wszystkich dobrych praktyk PROW 2014-2020 udostępnionych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi można zapoznać się na stronie internetowej <https://dprow.umww.pl/obszary-wiejskie> w zakładce „Dobre praktyki”

Współpracując z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi cyklicznie zbieramy informacje o najciekawszych, zrealizowanych projektach, dofinansowanych z PROW w województwie wielkopolskim. Opisy dobrych praktyk wraz ze zdjęciami publikowane są na ogólnopolskiej stronie krajowej sieci obszarów wiejskich. W ten sposób możemy wyróżnić naszych beneficjentów i promować wartościowe projekty - mówi wicemarszałek województwa wielkopolskiego Krzysztof Grabowski.

W bazie dobrych praktyk dostępnej na stronie internetowej <https://dprow.umww.pl> można znaleźć zarówno inwestycje budowlane, jak i przykłady interesujących pomysłów na biznes, które miały szansę realizacji dzięki Europejskiemu Funduszowi

Rolnemu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Informacje zebrane są w postaci przejrzystych formularzy, szczegółowo przedstawiających każdy ze zrealizowanych projektów. Możemy zapoznać się z kontekstem i celami przedsięwzięcia, działaniami zrealizowanymi w ramach projektu, rezultatami operacji, jak i wnioskami płynącymi z jej realizacji. Opracowanie tekstowe uzupełniają informacje finansowe, wskazujące wszystkie źródła finansowania projektu. Efekty każdego z projektów zilustrowane zostały materiałem zdjęciowym. Wybrane inicjatywy publikowane są również na ogólnopolskiej stronie internetowej <https://ksow.pl> w zakładce „Baza danych” -> „Projekty 2014-2020”.

Zdobądź atrakcyjne nagrody w konkursie fotograficznym

Zarząd Województwa Wielkopolskiego zatwierdził regulamin szóstej już edycji konkursu „PROW w obiektywie”. Prace do konkursu można zgłaszać do 30 kwietnia 2025 r. Do wygrania atrakcyjne nagrody w postaci voucherów do sklepu fotograficznego ufundowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Pula przeznaczona na nagrody to aż 40 000 zł.

KATEGORIE TEMATYCZNE SZÓSTEJ EDYCJI KONKURSU „PROW W OBIEKTYWIE”		
L.P.	NAZWA KATEGORII	JAKIE ZDJĘCIA MOŻNA ZGŁOSIĆ
1.	Infrastruktura dofinansowana z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich	zdjęcia obiektów zrealizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej w ramach PROW 2014-2020 lub PROW 2007-2013
2.	Wielkopolska wieś z lotu ptaka	zdjęcia przedstawiające krajobraz wiejski z lotu ptaka
3.	Jak Wielkopolanie dbają o tradycję?	zdjęcia wykonane podczas wydarzeń związanych z promocją dziedzictwa kulturowego regionu
4.	Turystyka na obszarach wiejskich	zdjęcia obiektów, atrakcji turystycznych, ciekawych miejsc wartych odwiedzenia
5.	Wielkopolska na talerzu	zdjęcia przedstawiające tradycyjne wielkopolskie dania
6.	Odnawialne źródła energii na obszarach wiejskich	zdjęcia przedstawiające wykorzystanie OZE na wielkopolskiej wsi
7.	Ginące zawody	zdjęcia przedstawiające tradycyjne profesje na obszarach wiejskich, takie jak np. kowal, piekarz, garncarz
8.	Wielkopolska wieś z bliska	fotografie makro flory i fauny województwa wielkopolskiego

Z roku na rok rośnie zainteresowanie konkursem promującym obszary wiejskie województwa wielkopolskiego oraz realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w tym regionie kraju. Do piątej edycji rozstrzygniętej w 2024 roku, swoje prace zgłosiło 120 osób nadsyłając do oceny łącznie 532 prace.

„Serdecznie zachęcam do nadsyłania prac do konkursu „PROW w obiektywie – szósta edycja”. Jestem przekonany, że zgłoszone fotografie podkreślą piękno wielkopolskich zakątków wiejskich, którym chcielibyśmy się chwalić nie tylko w kraju, ale i na forum Unii Europejskiej. W 2025 roku umożliwimy udział w konkursie również osobom niepełnoletnim, które ukończyły 13 rok życia – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Formuła konkursu podobnie jak w roku ubiegłym zakłada możliwość zgłoszenia maksymalnie dwóch prac przez jednego uczestnika do każdej z ośmiu kategorii tematycznych. Zgodnie z regulaminem, rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do końca maja 2025 r. W każdej kategorii przyznane zostaną trzy nagrody główne oraz wyróżnienia. Nagrodami są vouchery do sklepu fotograficznego o wartości odpowiednio 2000 zł, 1500 zł, 1000 zł oraz 500 zł.

Wszystkie osoby mieszkające na terenie województwa wielkopolskiego zachęcamy do zgłaszania prac w formie mailowej na adres: ksow@umww.pl. Poza zdjęciem, którego nazwa powinna odpowiadać wymogom regulaminu, należy dołączyć wypełnioną metryczkę i oświadczenie uczestnika. Komplet dokumentów dostępny jest na stronie <https://wielkopolskie.ksow.pl> oraz po zeskanowaniu załączonego do tego artykułu QR kodu.

zeskanuj i zobacz regulamin

Pierogi z dziczyzną w sosie chrzanowym

Prezentujemy przepis autorstwa pań z Koła Gospodyń Wiejskich w Augustynowie w gminie Zagórów (powiat słupecki) na potrawę, która zdobyła pierwsze miejsce w konkursie „Tarcie Chrzanu w Chrzanie - Wielkopolskie Tradycje Wielkanocne” zorganizowanym przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego 24 marca 2024 r. w Chrzanie w gminie Żerków (powiat jarociński). Rozstrzygnięcie tegorocznej edycji konkursu dofinansowanego ze środków KSOW odbędzie się 5 kwietnia, oczywiście ponownie w Chrzanie.

SKŁADNIKI:

Ciasto na pierogi:

- 3 szklanki mąki pszennej
- 1,5 szklanki gorącej wody
- 1 jajko
- szczypta soli

Nadzienie:

- 1 kg łopatki z dzika
- ½ kostki masła

- 1 cebula
- Sól, pieprz, majeranek

Sos chrzanowy:

- 25 dag chrzanu
- 2 cebule
- łyżka masła
- 250 ml białego wytrawnego wina
- Sól, biały pieprz

PRZYGOTOWANIE:

Mięso z dzika gotujemy do miękkości, mielimy i dodajemy drobno posiekaną i zeszląoną na maśle cebulkę. Doprawiamy do smaku solą, pieprzem i majerankiem. Z podanych składników zagniatamy ciasto na pierogi, a następnie dzielimy na cztery części. Rozwałkowujemy i wykrawamy krążki. Nadziewamy farszem

i zagniatamy brzegi. Gotujemy w osolonej wodzie 10 minut. Cebulkę podsmażamy na maśle, dodajemy starty na małych oczkach chrzan i zalewamy winem. Po odparowaniu alkoholu przyprawiamy solą i białym pieprzem.

KĄCIK FOTOGRAFICZNY

„Złoto z wielkopolskich łąk”, zdjęcie autorstwa Zofii Koralewskiej wykonane w miejscowości Piaski w powiecie gostyńskim, wyróżnione w kategorii „Wielkopolska na talerzu”.

„Prząśniczka”, zdjęcie autorstwa Małgorzaty Kolasy wykonane w miejscowości Dziekanowice w gminie Łubowo w powiecie gnieźnieńskim, nagrodzone I miejscem w kategorii „Ginące zawody”.

Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, e-mail: ksow@umww.pl
www.wielkopolskie.ksow.pl, www.dprow.umww.pl

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Unia Europejska

**SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.